

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

פרשת ויקרא

"ויקרא אל משה" (א, א)

המפרשים שואלים מי הוא הקורא. כ"ק האדמו"ר מסלונים זצ"ל משיב שקולו של הקב"ה "קורא" לאדם בכל מאורעות החיים, ובכל מאורע ומאורע יש בכוחו של היהודי לשמוע את דבר השם, ואת הקריאה המיוחדת המופנית אליו. פעם הלך הגה"צ רבי ניסים יגן עם בנו ומולם הופיע כלב בולדוג שחור, ענק ממדים, ועיניו מזרות אימה. חלחלה אחזה בהם והם ניסו לשוב על עקבותיהם. כל פסיעה הייתה מלווה בפחד מוות והם חיפשו מקום מסתור. לבסוף, הסתובב הכלב ופנה לכיוון אחר, או אז פרץ הרב יגן בבכי. התפלא בנו: והרי כעת הסכנה מאחורינו, מה פשר הבכי? ענה הרב: מדוע אינני מפחד כך מהקב"ה? הרי הקב"ה הוא חוקר כליות ולב! האם הכלב מפחיד יותר? האם פקיד מס הכנסה מפחיד יותר? האם מחלה מפחידה יותר? האם תאונת דרכים מפחידה יותר? על כך אני בוכה! וכך אמר רבי יוחנן: "יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם" (ברכות כח, ב)

"ויקרא אל משה" (א, א)

אמר רבי יהודה בוא וראה כמה חביבין תינוקות לפני הקב"ה. גלתה סנהדרין ולא גלתה שכינה עמהם, וכיון שגלו תינוקות גלתה שכינה עמהם, הדא הוא דכתיב (איכה א, ג) "עולליה הלכו שבי לפני צר" (מדרש איכה פ"א, ה). מעשה היה באשה אחת אשר בעלה היה מעניק לה לעיתים תכופות מיני תכשיטים יפים, ותמיד הייתה מתהדרת בהם לפני שכנתה, אשתו של רבנו ר' אלי לופיאן זצ"ל: תראי איזה עגילים מזהב קנה לי בעלי! תראי איזה צמיד! איזה שעון יד! איזה גורמט מוזהב! הייתי מעוניינת לראות איזה תכשיטים בעלך קונה לך?

ענתה לה הרבנית לופיאן אני מוכנה להראות לך את התכשיטים שלי, אבל לא עכשיו, אלא רק בעוד חצי שעה!

עברה חצי שעה והאשה הסקרנית נכנסה שוב לשכנתה ושאלה אותה, היכן התכשיטים שדיברת עליהם? והנה נשמע פתאום נקישה על הדלת ו"התכשיטים" שלה חזרו מהתלמוד תורה! הצביעה עליהם האמא ואמרה מתוך חיוך של אושר הנה, אלו ה'תכשיטים' שלי! לך יש תכשיטים שתלויים ועומדים על הגוף ולי יש תכשיטים - נשמות מהלכות!

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה" (א, ב)

ברש"י, 'אדם' למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל. לאחד מבני ירושלים נולד בן בכור, הגיע לחזון איש זצ"ל כדי לשאול ממנו חמשה סלעים של כסף צרוף שהיו ברשותו לצורך פדיון הבן. המנהג היה שאחר הפדיון רכש אבי הבן מהכהן הפודה את חמשת הסלעים במטבעות עוברים לסוחר, ומחזירים לבעליהם.

כשהחזון איש מסר את הסלעים לאותו אדם, הורה לו לבל יודיע לכהן לפני הפדיון, שבכוונתו לקנות ממנו בחזרה את הסלעים, כדי שהנתינה תהיה במתנה גמורה ובסמיכות דעת שלמה.

הכהן הפודה היה רבי אברהם מרדכי כהן מקובנה ז"ל, שעלה לירושלים ושימש בה כמוהל מומחה ומרביץ תורה.

כשפנה אבי הבן לאחר הפדיון אל הכהן, ובקש לרכוש ממנו בחזרה את חמשת הסלעים, התנצל רבי אברהם מרדכי ואמר שלא ידע מראש שיתבקש להשיב את המטבעות, עתה כבר אינם ברשותו.

השתומם אבי הבן, הדבר היה מיד לאחר הפדיון, למי הספיק להעבירם, והלא זה עתה קבלם?

הסביר הכהן, בביתי ישנן קופות צדקה שונות, מדי פעם אני משלשל לתוכן מטבעות, אבל תמיד מלווה אותי חשש, שמא הכסף שבידי אינו נקי וישר, והרי במצות צדקה אמרו חז"ל (בבא בתרא פח:), 'צדק משלך ותן לו' ואין קטגור נעשה סנגור, לכן כאשר מזדמן לידי ממון כשר ללא חשש ופקפוק, אני מחלקו מיד לצדקה.

הכסף שאני מקבל עבור פדיון הבן, הוא שלי מן

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

אמר לו השר, שוטה שבעולם! וכי חסר לי כסף, ואני צריך את העוגה שלך? אלא אותו רועה התרפס לפני וקבלתי התנצלותו, והעוגה באה רק כאות לכניעתו לפני, אך אתה לא עשית כן וראוי להענישך. והנמשל: אין הקדוש ברוך הוא רוצה את גוף הקרבן, אלא רוצה הוא את חרטת המקריב והכנעת לבו כמעשה הרועה הראשון דווקא.

"והפשיט את העולה ונתח אתה לנתחיה" (א, ו)

העולה מכפרת על הרהורי הגאווה שבלב, וזה רמוז במילת עולה, המורה על כך שהמקריב סבור שיש בו יכולת לעלות על אחרים במעלותיו.

ה"צמח דוד" מבאר פסוק זה בצורה נפלאה: "והפשיט את העולה" - את אותה עולה, את אותה גאווה, יש צורך להפשיט ממנו ולהסיר ממוחו, ורק לאחר שיסיר ממנו את רגשי הגאווה הפסולים, אז יוכל לקיים את המשך הפסוק - "ונתח אותה לנתחיה", אז יוכל להתבונן ולנתח את מעשיו והליכותיו שפגמו באיבריו, אך ראשית יש להוציא את הגאווה מליבו כמו המנתח המסיר את האיבר המקולקל, מחליפו או מתקנו. בבית קברות יהודי אשר בקראקוב מצויה מצבה מחוץ לגדר עליה רשום: "פה נטמן יוסל'ה קמצן קדוש". באותם ימים, לפני למעלה משלוש מאות שנה, שרר בקראקוב רעב

התורה והוא מגיע אלי ללא חשש ופקפוק. הציע הכהן, שבשעה שגבאי הצדקה יבוא לרוקן את הקופה, הוא יקנה ממנו את המטבעות ויחזירם לאבי הבן. לאחר תקופה ממושכת כאשר הגיע אבי הבן אל החזון איש כדי להשיב לו את חמשת הסלעים, סיפר לו את המאורע, והסביר מדוע התעכב עד עתה להשיב את המטבעות. כששמע החזון איש את הנהגתו המיוחדת של רבי אברהם מרדכי כהן, התפעל ואמר, זהו יהודי כשר וישר.

(הכהן הגדול מאחיו)

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה' וגו' תקריבו את קרבנכם" (א, ב)

המגיד הקדוש מדובנא זיע"א, הסביר זאת על פי משל: רועה צאן שכח את תרמילו, וכשהציק לו הרעב נטש את צאנו והשביע נפשו בסעודה דשנה במסעדה. כשחזר למרעה ולא מצא את צאנו, שאל את אנשי המקום עליהם, וסיפרו לו שצאנו פרצו את הגדר ונכנסו לגן מרהיב העין של שר העיר, רמסו שושנים וקלקלו את הגן, וכשנודע הדבר לשר ציווה לכלאם אצלו.

עמד הרועה תוהה ואובד עצות, עד שניגש אליו אחד מוקני העיר ואמר לו, כי ידוע לו שלפני מספר שנים קרה מקרה מעין זה ואותו הרועה שחכם היה, קנה עוגה מפוארת והגישה דורון לפני השר והתנצל על המקרה, ונאות לו השר ושחרר את צאנו.

כאשר שמע זאת הרועה, מצא הרעיון חן בעיניו ואף הוא עשה כמעשה קודמו וקנה עוגה מפוארת לשר, אך לרוע מזלו לא מצא את השר במקומו, אלא נודע לו שזה עתה נסע השר לעיר אחרת.

לא איבד הרועה את עשתונותיו, הניח את העוגה על שלחן השר, פתח את דיר הצאן ולקח את צאנו. כשחזר השר למקומו, קרא לו ושאלו, באיזה רשות פתח את הדיר ולקח את הצאן? השיב לו הרועה, שעשה כמעשה הרועה שקדם לו.

"גם כי אלה בגיא..... כי אתה עמדי"

סַפֵּר אֶחָד מֵהַחֲבָרִים: לִפְנֵי מִסְפָּר שָׁנִים עֲבַרְתִּי תְּקוּפָה קָשָׁה בְּמִיחָד בְּחַיִּי. כְּשֶׁהֲכָאֵב הָיָה בְּלִתי נִסְכָּל, יִצְאֵתִי לְהִתְבַּדֵּד בְּפַעֲלֵד (- שְׂדֵה), מִחֲפֵשׁ מִרְפָּא לְנַפְשִׁי.

בְּמַהֲלֵךְ הַלִּיכָתִי בְּהִתְבַּדְּדוּתִי, הִתְקַשְׁרְתִּי לְאֲדָמוֹ"ר שְׁלִיט"א וְשִׁפְכְתִי בְּפָנָיו אֶת לְבִי. מִן הַסֵּתֶם - הִשִּׁיב לִי אֲד"ש, חוֹשֵׁב אֶתְּהָ שְׁאֵתָה נִמְצָא בְּ"שְׂאוֹל". אֲבָל דַּע לֶךְ - זֶה כָּלֵל לֹא "שְׂאוֹל". זֶה הִתְכַּלִּית שְׁלֶךְ בְּעִבּוּדֵת ה'!

וְאִזּוּ הַמְּשִׁיחַ לְפָרֵשׁ בְּפָנָיו דְּבָר שֶׁשָּׁמַע מֵהֵרָה "צ'ר' אֲשֶׁר פְּרִינְד זצ"ל, עַל הַפְּסוּק שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּתִהְלִים: "כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשְׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת" (תְּהִלִּים טז, י).

הַפְּסוּק אֵינּוּ מְבַקֵּשׁ שֶׁלֹּא נַחֲוֶה קְשִׁיִּים, 'לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשְׂאוֹל' אֵינּוּ פְּרִישׁוֹ שֶׁלֹּא אֶחָוֶה אֶת הַשְּׂאוֹל, אֲלֵא שֶׁלֹּא אֶרְאֶה בּוֹ רַק שְׂאוֹל, וְלֹא תִתֵּן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת' - שֶׁלֹּא אֶרְאֶה בְּקִשֵׁי הַזֶּה הַרְס וְחֲרָבָן, אֲלֵא אֲבִין שֶׁהַמְּשִׁחַ הַפְּסוּק הוּא הַעֶקֶר: 'תּוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים' - שֶׁאֲלַמֵּד מֵהַמַּעֲבָר הַזֶּה אֶת הַדְרָךְ שֶׁבָּה אֶתְּהָ רוּצָה שְׂאֵלֶךְ.

ועוני כבוד.

רוב התושבים לא מצאו מלאכה לפרנס בה את משפחתם, ואלו אשר שלחו ידם בדבר, היו שואבי מים וחוטבי עצים אשר אין הפרוטה מצויה בידם. כיוון שכך, לבושים היו בבגדיהם הבלויים, ודרים בביתם עלובים, וכאשר תקפן רעב, פעמים נתמזל מזלם והשביעו בפת חרבה נפשם, אך בדרך כלל ניצחוהו בדף גמרא, או פרק בחומש, על דרך הכתוב: "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'" (עמוס ח, יא). בין כל העניים המרובין הללו חי אדם אחד בעושר

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

ערב שבת נכנס עני מעניי העיר אצל רב העיירה, הלא הוא הגאון הקדוש בעל ה"תוספות יום טוב" זיע"א: רבינו! תן לי מעט פת להאכיל בו את ילדיי בשבת קודש! אתן לך בכבוד ובשמחה - ענהו הרב - אך אמור לי נא, מכירים אנו זה עשרים שנה. מדוע באת דווקא היום? אומר לכם את האמת בעניין הזה, אף שכל ימיי נשתמרה כסוד בלבי, מדי שבוע ביום חמישי, קיבלתי תחת דלתי השבורה מעטפה ובה חמישה רובל, אין אני יודע מי היה מניחה שם, אך אני יודע שבמעט אלה לוקח הייתי צורכי שבת לבניי ולבנותיי, ועתה לא קיבלתי המעות, והיכה הרעב בביתי.

בעוד הם יושבים ומשוחחים, באו עוד ועוד עניים מעניי היער, וכולם סיפור אחד להם על מעטפה תחת הדלת. מעולם לא דיבר איש מהם על זה, כי חושש היה שאם יפרסם את הדבר ברבים, יפסיק אותו אדם החפץ לתת

בסתר להניח שם את מתנותיו, שמא בגלוי לא יחפוץ לתת.

הרב הבין בחכמתו את סוד העניין וצווח צווחה גדולה ונוראה: יוסל'ה הקדוש! האם סולח אתה לנו? האם יש מחילה לאשר עוללנו לך? אתה פירנסת את עניי עירנו שנים רבות, ואילו אנו זיללנו בכבודך וביזיונו אותך בציבור, הלבנו את פניך, ואת חיינו אנו חבים לך. כלום יש מחילה בעולם לכפויי טובה שכמונו? אה, אה...

כך היה עומד וצווח עד שכמעט פרחו נשמתו. חבורת העניים ירבה אף היא סביבו ומיררו בבכי:

יוסל'ה דאג לכל מחסורנו ואנו ובנינו רגמנוהו באבנים ובשאר ירקות.

"אם הכהן המשיח יחטא" (ד, ג)

פעם אחת אירע לרבינו (הרה"ק ר' משה צבי מסאווראן ז"ל) חילול שבת בשוגג, שבעת התעטפו בטלית כיבה את הנר ברוח העיטוף, בעת התפילה עלה הדבר במחשבתו ולא נתן לו מנוח, ולא היה יכול להמשיך בתפילתו מרוב מרירות נפשו כי עגמה עליו.

חיכך בדעתו עד אשר עלתה לו, באמרו כי לו יהיה שהיה הדבר במזיד היה מגיע לו גיהנום על כך, והלא גם בגיהנום משבחים הרשעים לקב"ה כמאמר חז"ל (שמו"ר ז, ג) כשם שקילוסו של הקב"ה עולה מגן עדן מפי הצדיקים, כך עולה מגיהנום מפי הרשעים...

גדול ויוסל'ה שמו. ביתו היה גדול ומפואר, וחדרים לו מימין ומשמאל, ובשעות הלילה - עששיות חינוניות מאירות את חללו, ותנורים משכחים בו את הקור העז אשר בחוץ, למען תומתק על יוסל'ה שנתו.

מרוב בגדים וכלים נאים, הגיע הדבר לידי כך, שמה שלובשים בני ביתו בתשעה באב קודם חצות, לא לבשה בקראקוב אפילו כלה תחת חופתה...

אולם, אף שאמרו חז"ל "דירה נאה וכלים נאים מרחיבים דעתו של אדם", דעתו של יוסל'ה צרה עליו מאוד ולבו גס בבריות, מימיו לא פרס פרוסה לעני ולא שעה לשוועת רעבים עד שהיו אומרים עליו הבריות: גדולה קמצנותו מגודל עושרו.

איש לא רצה בשיג ושיח עימו, ביום השבת לא בירכוהו ב"שבת שלום" וביו"ט לא איחלו לו "חג שמח".

שנאת הבריות הגיעה אליו עד שילדים ניצבו על עצים

וגגות ורגמוהו באבנים ובפירות רקובים.

יום אחד חלה יוסל'ה במחלה קשה ושכב על ערש דווי, רופאיו קבעו ששעותיו ספורות.

באו אצלו אנשי חברה - קדישא ואמרו לו: יוסל'ה, הנה אתה הולך למות! לא ירד כספך עימך לקבר ולא יפיח בעצמותיך היבשות רוח חיים, תן לקופת הקהילה אלף רובל למען עניי העיר, ואנו נעסוק בקבורתך לפי כל הכללים ולפי הלכות כבוד המת.

דע לך, אם אי אתה עושה כן, אין אנו מתעסקים בקבורתך, והיה בשרך טרף לעוף השמים!

אין אני נותן כי אם חמישים רובל, ותו לא! אם לא תרצו, לא תקברוני, כל חיי הייתי לבדי, וכך גם אקבור את עצמי לבדי.

אמרו האנשים לעצמם: לא רק קמצן הוא זה, אלא גם משוגע. הולך להיפרד מן העולם וחושב שלא ייפרד מכספו. קמו והלכו להם.

אחר שעה קלה נפח את נשמתו ומת. עבר יום אחד - ולא קברוהו. יום שני - ולא קברוהו. יום שלישי - ולא קברוהו. כיוון שהגיע יום רביעי, נכנס אצלו שכן הגר בקרבת מקום, אמר בלבבו: לא משום כבודו של יוסל'ה, אלא משום כבודו של הקב"ה, שלא יהיו בריותיו זרוקים כבשר בשדה טריפה. נטל את גופתו, הניחה על עגלה, ומשהגיע לפאתי בית הקברות, חפר בור אחרי הגדר, טמן בו את המת ושב לביתו.

תוֹךְ כְּדֵי הַשִּׁיחָה, הַחֵל אֲדָ"שׁ לְשֹׂאֵג יַחַד אֶתִּי אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, כְּפִי שְׁסַפֵּר שֶׁר' אֲשֶׁר הָיָה עוֹשֶׂה בְּשָׂדוֹת בְּמִשְׁךְ שְׁעוֹת.

לְאַחַר הַשִּׁיחָה, יִשְׁבְּתִי וְהַמְשַׁכְתִּי לַחֲזוֹר עַל הַפְּסוּק שׁוֹב וְשׁוֹב.

הַמְּלִים הַחֵלּוּ לַחֲלַחַל פְּנִימָה, מְשֻׁנּוֹת אֶת הַתְּפִיֶּסֶתִי לְגַבִּי הַמְּשַׁבֵּר שְׁאֲנִי חוֹנֵה.

אֵט אֵט, כְּמוֹ אֹר שֶׁמְפַצֵּיעַ בְּחֶשֶׁקָה, הַבְּנִיתִי אֶת הָעֵמֶק שְׁבִדְבָרִים: כָּל מַעֲבָר בְּחַיִּים, גַּם הַפּוֹאֵב בְּיוֹתֵר, אֵינּוּ מֵיָתֵר.

יֵשׁ בּוֹ הַזְדַּמְנוֹת יְחוּדִית לְלַמֵּד, לְהַתְּבוֹנֵן וְלַצְמַח. מֵאֲזוֹ, בְּכָל פַּעַם שְׁאֲנִי עוֹמֵד מוֹל קִשִּׁי, אֲנִי נֹכֵר בְּאוֹתָהּ שִׁיחָה מְטֻלְטֶלֶת, וּמְחַפֵּשׂ אֶת הָאֹר שְׁבִחֶשֶׁקָה, אֶת הַלְמוּד שְׁבִכָּאֵב.

(ע"פ ינחני - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ודנים בדרכים להגביר את המכירות, ראו את הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב מגיע אל היריד.
לפלא היה הדבר בעיניהם, מה לו לרבי לוי יצחק וליריד, הרי זהו מקום מסחר בלבד, וענייני מסחר רחוקים ממנו כמטחוו קשת!?

כאשר קרב אליהם רבי לוי יצחק, שמעו אותו ממלמל לעצמו שוב ושוב: אוי ואבוי, הסוחרים שכחו!
מה שכחנו? שאלו אותו הסוחרים בדאגה.

ענה להם רבי לוי יצחק: אתם דנים בכבוד ראש בענייני המסחר, כיצד לנהוג באופן המועיל ביותר לריבוי הרווחים, אך שכחתם לדון בדבר הזהירות שיש לנהוג בשעת המסחר, כדי שחלילה וחס לא תכשלו בעוון החמור של גזל ואונאה!"

"או את הפקדון אשר הופקד איתו" (ה, כג)

מצב כספי דחוק, היה אצל רבי אריה לוי זצ"ל מירושלים דבר שבשגרה, לא פעם ולא פעמים לא היה ברשותו ממן כדי מחייתו, למרות זאת נמנע באפן עקבי מללוות כספים, שהרי ידוע הפסוק (משלי כב, ז) 'עבד לווה לאיש מלוה', ובכלל, לא רצה להזדקק לחסדי בני אדם.

יום אחד כשהגיעו מים עד נפש, והיה עליו לתת סכום כסף בדחיפות, נאלץ לחרוג ממנהגו ולפנות לחנווני בשוק מחנה יהודה בבקשת הלואה, ביודעו כי בערב עתיד הוא לקבל את משכרתו.

התחייב לחנווני שעוד באותו יום יחזיר את חובו, והלה נענה לבקשתו בשמחה ובנפש חפצה.

אותו היום יום מושלג היה, וככל שנקפו השעות, השלג נערם במהירות.

לעת ערב כשהגיעה המשכורת המיוחלת לרבי אריה, נערם שלג כבד ברחובות ירושלים, רבי אריה התלבט, חפץ היה להשיב את ההלוואה, מאחר והמרחק לביתו של אותו חנווני והדרך היתה חלקלקה מחמת רב השלג והיתה בחזקת סכנה, האם עליו לעמוד בדיבורו ולעשות את המאמץ הגדול, או שמא ישיב את הכסף למחרת. לבסוף החליט שעליו לעמוד בדיבורו, על אף מזג האויר הקשה.

כיתת רבי אריה את רגליו עד לשכונה המרוחקת, בה התגורר החנווני, שעה ארוכה נאבק בעקשנות ברוחות המצלפות, ובשלג הכבד שהצר את צעדיו.

בהגיעו אל הבית, שמע מבעד לדלת את בני ביתו של החנווני מתלוננים ואומרים, כיצד העזת להלוות סכום כה גבוה, מי ערב לנו כי אכן יחזירנו, ואם לא ישיב, מה נעשה? קולו של החנווני נשמע מתגונן, סומך אני על רבי אריה, אם אמר שיחזיר את הכסף היום, אין ספק שיעמוד בדבורו, עוד היום הוא ישיב את ההלוואה.

בעוד הקולות הרמים נשמעים למרחק, נקש רבי אריה בדלת, פתח לו בעל הבית, ובראותו אותו אמר זועף, רבי אריה, במזג אויר קודר כזה, היה עליך בשביל הלוואה לכתת את רגליך? וכי לא יכולנו להמתין עם הכסף עד למחר...
(צדיק יסוד עולם)

שמצננים את הגיהנום בדמעותיהם... והם אומרים 'יפה אמרת יפה דנת יפה חייבת', א"כ אצייר לעצמי שאני עתה בגיהנום ומשבח להקב"ה, קם ונתעורר והתפלל בשמחה רבה.
(ליקוטי שושנים)

"והתוודה אשר חטא עליה" (ה, ה)

לאחים הקדושים רבי אלימלך מליז'ענסק ורבי זושא מאניפולי, היה אח נוסף שהתפרנס מבית מוטיגה שחכר באחד הכפרים.

ידעו האחים שהוא מסתיר את מדרגותיו ונסעו אליו כדי לתהות על קנקנו.

בבואם, ראו איכרים רבים נכנסים לשתות יין שרף ואחיהם עומד ומשרתם כשאר המוזגים.

הם לא ראו אצלו מעשים נעלים, אך ראוהו מפעם לפעם רושם משהו בפנקס קטן שעמו.

באישון לילה שמעו כיצד אחיהם קורא דבר מה ופורץ בבכי, וכך נשנה דבר כמה פעמים.

תהו האחים אצלו על מעשיו והוא סיפר להם לפי תומו, כי נוהג הוא לרשום בפנקסו כל חטא ונדנוד עבירה, ובהגיע הלילה אינו שוכב לישון עד שהוא שב בתשובה שלמה.

התפלאו האחים ושאלו: כיצד יודע אתה שתשובתך התקבלה? והאח השיב: כאשר רואה אני שהכתב נמחק מהפנקס, יודע אני כי גם בשמים מחקו את חטאי.

"מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה" (ה, יז)

הרה"ק רבי מרדכי דב מהורונסטייפל זיע"א, הקפיד מאד שלא להצטלם, עד שארע והוא ביטל נסיעתו לשמחת נשואין בצאנו, כיון שהיה עליו להצטלם, לצורך הכנת הפספורט עם תמונה.

יום אחד, נודע לרבי על אדם שעלה בידו לצלמו בלא יודעין ומכר את תמונתו.

הרבי התחלחל לשמע הדברים, קרא לו, והרעים עליו בקולו, האיך העז לעשות כן, ביודעו שהדבר בנפשו שלא יעשו ממנו תמונה, ועד כמה הוא מקפיד על כך....

אותו יהודי החל לתנות צערו לפני הרבי, בביתו שתי בנות בגיל שידוכין, ובאין בידו פרוטה לפרוטה, אינו מצליח למצוא את זיווגם, לכן נאלץ לצלם את התמונה, והכסף שיקבל תמורתה יעזרנו לנישואי בנותיו.

כשמע הרה"ק זאת הדבר, אמר לו: אם כן, הבא לכאן המכונה שעושה את התמונות, אמור לרבנית שתביא לי בגדי שבת, ועשה תמונה טובה, אותה תוכל למכור, למען יהיה לך מעות לנישואי בנותיך.

לא אחר האיש לעשות כדברי הרבי, והתמונה נמכרה ברווח נאה.
(בצילא דמהימנותא)

"נפש כי תחטא ומעלה מעל בה'..." (ה, כא)

הפתעה רבה ציפתה לסוחרים שבאו ליריד, שהתקיים בסמיכות לעיר ברדיטשוב.

תוך כדי שהיו נושאים ונותנים בענייני מסחר,